

групам людей, які опинилися у скрутній ситуації, що підвищує або відновлює їх здатність до соціального функціонування; 3) навчальна дисципліна з професійної підготовки фахівців із соціальної допомоги та підтримки населення [3].

Дещо інакше дане поняття трактується у словниках із соціальної роботи, а саме «цілеспрямована діяльність у суспільстві через уповноважені органи, спрямована на забезпечення належного соціального, культурного та матеріального рівня життя членів суспільства та надання допомоги різним категоріям людей» [2].

Отже, соціальна робота є важливим інструментом соціальної політики. Водночас соціальна робота, виконуючи функцію оберненого зв'язку, виступає в ролі соціального локатора, який визначає на основі спеціальних індикаторів реальні наслідки соціальної політики, її життєвість і ефективність. Саме система соціальної роботи, як діяльність по наданню допомоги людині, сім'ї, групі осіб, які знаходяться у складній життєвій ситуації, шляхом надання матеріально-фінансової, морально-правової підтримки, консультування й обслуговування демонструє реальні можливості суспільства і держави щодо соціального захисту людини [4].

Варто наголосити, що сучасна соціальна робота охоплює значну кількість напрямів, методів, наприклад, таких, як: соціальні послуги, соціальна профілактика, соціальна реабілітація, адаптація, терапія, консультування. Першочергово соціальна робота здійснюється для тих категорій громадян, які потребують додаткового соціального захисту: особи з інвалідністю, громадяни похилого віку, діти, бездомні тощо [1].

Особливої актуальності соціальна робота набуває саме у сфері захисту осіб з інвалідністю. Слід відмітити, що головними завданнями соціальної політики в сфері захисту осіб з інвалідністю є забезпечення їм рівних можливостей щодо реалізації своїх прав і свобод, усунення обмежень у їх життєдіяльності, створення сприятливих умов, які дозволять людям з інвалідністю вести повноцінний спосіб життя згідно з індивідуальними здібностями та інтересами, активно брати участь в економічному, соціальному і політичному житті країни.

Попри все, незважаючи на значні зміни в соціальній політиці держави, відкритість та доступність інформації, питання щодо соціальної інтеграції осіб з інвалідністю є й досі невирішеними. Сьогодні особи з інвалідністю залишаються по осторонь багатьох сфер життя. Важливими залишаються питання: доступності архітектурного середовища, упередженого ставлення суспільства до людей з інвалідністю, доступності громадського транспорту, формування інформаційного середовища з урахуванням потреб осіб з інвалідністю, та багато ін..

Таким чином, можна стверджувати, що здійснення соціальної роботи в сфері захисту осіб з інвалідністю має бути одним з ефективних механізмів реалізації сучасної соціальної політики країни, який дозволить покращити процес соціальної адаптації та інтеграції в соціальне середовище.

Список використаних джерел.

1. Тищенко О. В. Сутність соціальної роботи як складової соціального забезпечення / О. В. Тищенко // Юридичний вісник. Повітряне і космічне право. – 2013. – № 3. – С. 97-101. – Режим доступу: http://nbuv.gov.ua/UJRN/Npnaui_2013_3_21.

2. Кривоконь Н.І. *Проблеми соціальної роботи та соціальної політики в Україні* [Текст:] навчальний посібник / Н.І. Кривоконь. – Чернігів: Чернігівський державний технологічний університет, 2012. – 320 с.

3. Енциклопедичний словник з державного управління /Електронний ресурс. Режим доступу:http://www.academy.gov.ua/%5CNMKD%5Clibrary_nadu%5CEncycloped_vydanniy%5C14ff57eb-06bd-4b2b-8bfb-ead7f286d5dd.pdf

4. Соціальна робота як система професійної добродійної діяльності соціального працівника (соціального педагога) / Р. Я. Яковичин // Науковий вісник Кременецького обласного гуманітарно-педагогічного інституту ім. Тараса Шевченка. Сер. : Педагогіка. – 2013. – Вип. 2. – С. 145-153. – Режим доступу: http://nbuv.gov.ua/UJRN/nvkogpth_2013_2_29

ЮРОЧКО ТЕТЯНА ПЕТРІВНА

*професор кафедри управління охороною суспільного здоров'я
НАДУ при Президентові України, к.держ.упр.*

ДАЦЮК ВІКТОРІЯ ВІКТОРІВНА

викладач Київського міського медичного коледжу,

СТИГМА ТА ДИСКРИМІНАЦІЯ ХВОРИХ НА ВІЛ/СНІД В МЕДИЧНИХ ЗАКЛАДАХ: РОЛЬ ПУБЛІЧНОГО УПРАВЛІННЯ

Як відомо, пріоритетним напрямом державної політики є профілактика розповсюдження епідемії ВІЛ-інфекції/СНІДу. Але боротьба з ВІЛ-інфекцією/СНІДом не обмежується лише профілактикою розповсюдження цієї хвороби [4, 6]. Люди, що живуть з ВІЛ/СНІДом не тільки повинні отримувати медичну допомогу. Також важливим є і вплив цього захворювання на психосоціальний стан людини внаслідок стигматизації та дискримінації [2, 5]. При цьому варто відзначити, що стигма та дискримінація хворих на ВІЛ-інфекцію/СНІД сприяє розповсюдженню хвороби [5]. Таким чином, проблема стигми та дискримінації хворих на ВІЛ/СНІД, є не менш важлива. Прояви стигми та дискримінації людей, що живуть з ВІЛ мають місце не тільки у соціальних відносинах, але і у медичній сфері. Проблема стигматизації та дискримінації щодо хворих з ВІЛ та СНІДом, стосується багатьох медичних закладів у всьому світі [5]. Стигма та дискримінація, що пов'язані з ВІЛ, проявляються не тільки грубим відношенням, неетичними висловлюваннями в адресу пацієнта, не бажанням проводити медичні маніпуляції та огляд хворого, але і особливим ставленням медичного персоналу [1, 3].

Все це сприяє формуванню у людей, що живуть з ВІЛ, процесу самостигматизації і ускладнює не тільки соціально-психологічний, але і клінічний стан хворих. В подальшому такі пацієнти можуть відмовлятися від контакту з медичними

службами як джерелом психологічної та психопатичної стигматизації [1]. Таким чином, проблема стигми та дискримінації, що пов'язані з ВІЛ/СНІДом потребує комплексного підходу.

Але проблема стигми та дискримінації хворих на ВІЛ/СНІД, зокрема в медичних закладах, як правило, залишається поза увагою державних органів та публічного управління. Потребують розробки конкретні шляхи боротьби зі стигмою та дискримінацією хворих на ВІЛ/СНІД в медичних закладах.

Існуюча проблема стигми та дискримінації щодо людей, що живуть з ВІЛ в медичних закладах вимагає розробки науково-методологічного обґрунтування публічного управління та впровадження широких освітніх та виховних програм в медичних установах, в освітніх закладах.

Список використаних джерел.

1. Голенков А.В., Гончаренко Н.Ю. Отношение медицинских сестер к ВИЧ-инфицированным // Сестринское дело. – 2007; 3: 27—28.
2. *Стигма, дискриминация и нарушение прав человека в связи с ВИЧ. Информационный бюллетень ЮНЭЙДС [Електронний ресурс]. – Режим доступу: www.unaids.org.*
3. Beltrami E.M. et al. Risk and management of blood-borne infections in health care workers // *Clinical Microbiology Reviews.* – 2000; 13 (3): 385—407.
4. *European Guidelines for treatment of HIV-infected adults in Europe. Version 7.1. November 2014.*
5. Kalichman S.C. et al. Development of a Brief Scale to Measure AIDS Related Stigma in South Africa // *AIDS and Behavior.* – 2005; 9 (2): 135—143.
6. UNAIDS Gapreport, 2014 [Електронний ресурс]. – Режим доступу: <http://www.unaids.org/ru/resources/presscentre/pressreleaseandstatementarchive/2014/july/20140716prgareport>.

ЯКОВЛЕВА ЛІЛІЯ ІВАНІВНА

*доцент кафедри філософських та соціально-політичних наук
ОРІДУ НАДУ при Президентові України, к.політ.н., доцент*

СОЦІОКУЛЬТУРНА СКЛАДОВА ЛЕГІТИМНОСТІ ВЛАДИ У ПРОЦЕСІ РЕФОРМУВАННЯ ПУБЛІЧНОГО УПРАВЛІННЯ ТА АДМІНІСТРУВАННЯ

У сучасних умовах реформування публічного управління та адміністрування потребує побудови теоретичного порядку з кута зору теорії та практики публічного управління та адміністрування щодо визначення ролі соціокультурної складової легітимності влади, що обов'язково передбачає дослідження сучасних концепцій соціального та політичного знання з метою визначення дієвих рецептів підвищення ефективності урядування.

З часів М. Вебера, легітимність розуміється як певна процедура самовиправдання влади, яка може спиратись на традицію (традиційне панування), харизму (харизматичне панування) та бюрократію (раціонально-легальне панування). Важливою складовою феномену легітимності влади, який дозволяє запобігти її узурпації, виступає принцип поділу влади на законодавчу, виконавчу й судову гілки.

Щодо теоретичних підходів, які роблять наголос на соціокультурній складовій легітимності влади у процесі реформування публічного управління та адміністрування, то варто зупинитись на концепціях елітаризму, корпоративізму та плюралістичній моделі. Зокрема, прихильники концепції елітаризму вважають що державою можуть управляти лише обрані або призначені добре підготовлені професіонали, які володіють достатньою інформацією та відповідними компетенціями у вирішенні проблем реформування публічного управління та адміністрування. Будь-яке розширення соціального представництва та участі у прийнятті рішень приводить до кризи та зниженню ефективності системи публічного управління та адміністрування. Тобто, суб'єктом публічного управління виступає політична еліта, якій суспільство делегує основні повноваження щодо прийняття управлінських рішень.

Корпоративісти вважають, що у процесі реформування публічного управління та адміністрування оптимальною є модель узгодження різноманітних групових інтересів у межах публічної політики, зокрема через парламент, за допомогою спеціальних функціональних структур: громадянського суспільства, органів виконавчої влади, представників парламенту.

Плюралістична модель реформування публічного управління та адміністрування передбачає формування органів влади, вироблення курсу публічної політики та стратегії шляхом вільного, рівного та пропорційного представництва. Прихильники партисіпаторної системи управління підтримують розширення сфери впливу суспільства на процес формування державної стратегії та виступають за децентралізацію владних повноважень суб'єктів державного управління, перенесення центру прийняття рішень на регіональний рівень.

Виходячи із цього, реалізація реформування публічного управління та адміністрування повинна враховувати професіоналізм суб'єктів управління, інтерес суспільства та пересічних громадян, а також забезпечити національну безпеку держави.

Джерелами легітимності влади виступають результати виборчих кампаній, правове поле, рівень довіри до еліт у вертикальній взаємодії та управлінській структурі, ідеологічні принципи діяльності політичних еліт.

Дослідження легітимності влади у сучасних умовах складається із таких взаємопов'язаних елементів: – визначення політичних та конституційно-правових передумов забезпечення легітимності демократичних політичних режимів; – дослідження сучасних викликів для легітимності влади; – взаємодія влади із іншими акторами – політичними елітами, партіями, інституціями громадянського суспільства, мас-медіа та експертами.

У процесі забезпечення легітимності влади слід відзначити діяльність політичних еліт, які виконують управлінські функції, характеризуються значним впливом на владу та управління, конкуренцією за доступ до владних ресурсів, динамізмом та ієрархією.